

právě je jedna z odchylek v §u 47 (1) zmíněných. § 223 ex. ř. předpokládá ovšem, že, má-li býti pohledávka přikázána k hotovému placení, muselo hotové placení býti v čas, t. j. dle §u 171 odstavec druhý ex. ř. nejpozději 8 dní před dražebním rokem žádáno. Důvodem této lhůty je, by vydražitel věděl, které pohledávky bude musiti hotově platiti, a dle toho se při dražení mohl zaříditi. Tento důvod při rozvrhu přejímací ceny odpadá a stačí tedy, když věřitel prohlásí při rozvrhovém roku, že žádá hotové vyplacení. Teprv tedy podle toho, jak se věřitel, o něhož jde, při rozvrhovém roku zachová, zda vyplacení požádá, čili nic, rozhodne rozvrhový soud, zda se pohledávka jeho přikazuje k hotovému vyplacení či ku převzetí, a jen, bude-li přikázána ku převzetí, bude na Státním pozemkovém úřadě, aby ji dal zapsat do náhradové knihy (§ 60). To zajisté odpovídá povaze věci a úmyslu zákonodárce, neboť jde jen o provedení pozemkové reformy; ukládá-li tedy zákon jisté oběti, ukládá je jen vlastníku nemovitosti, jehož majetek zabral (mezi tyto oběti vlastníka náleží mimo to, že musí přijmouti cenu vyměřenou dle let 1913—1915, také to, že si musí dle §u 61 dáti líbiti, že mu Státní pozemkový úřad hyperochu zapíše do náhradové knihy, a to nevyhovitelně, místo, aby mu ji hotově vyplatil), nebylo však úmyslem zákonodárce, by také od věřitelů oběti vyžadoval, vždyť chtěl, jak v záborovém zákoně praví, postihnouti jen majetek pozemkový a to veliký, o věřitelích se však vůbec nezjišťuje, jaký a jak veliký majetek mají, a jistě by bylo nespravedливо, by zákon zkracoval věřitele, třeba nuzného, odnímaje mu disposici jeho kapitálem jen proto, že je to za příležitosti pozemkové reformy. Neprávem tedy Státní pozemkový úřad vyslovil již předem, nevyčkav budoucího výroku rozvrhového soudu ohledně způsobu přikázání pachtýřovy pohledávky, že ji zapíše do náhradové knihy a byla proto stížnost dle §u 46 (2) náhr. zák. n. zn. přípustna, protože ad 1) i ad 2) jde o porušení předpisů §§ 42—45 náhr. zákona, a sice ad 1) proto, že se prohřešeno bylo proti pozitivnímu předpisu §u 43 a) (2) a (5), a ad 2) proto, že pojato bylo do rozhodnutí o přejímací ceně ustanovení, jež do něho dle předpisů těch (§§ 42—45) pojato býti nemělo, ježto tyto k tomu neopravňují a přestoupen tedy takto rámeč, jímž pravomoc Státního pozemkového úřadu omezena.

Čís. 5370.

V tom, že poukázaný dlužník přijal účty a zaslal část kupní ceny poukazci (assignatáři), jest spatřovati přijetí poukazu. Lhostejno, že pro poukázaného dlužníka (společenstvo) bylo stanovami předepsáno, že představenstvo má prohlásiti projev své vůle a podepisovati společenstvo způsobem ve stanovách upraveným. Proti přijetí poukazu může poukázaný dlužník namítati, že neodebral úhrady, pouze tehdy, přijal-li poukaz s touto výhradou.

(Rozh. ze dne 14. října 1925, Rv I 868/25.)

Žalující firma domáhala se na žalovaném společenstvu zaplacení kupní ceny za zboží, jež dodala jednotlivým členům společenstva. O b a

nižší soudy žalobu zamítly v podstatě proto, že žalované společenstvo nezavázalo se žalobkyni za pohledávky, jež jí vznikly proti jednotlivým členům společenstva. Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by jí znovu projednal a rozhodl. †

D ů v o d y:

Odvolací soud zjistil, že objednávky, o které ve sporu jde, učinili členové společenstva u žalující firmy sami pro sebe, a že objednané zboží jim bylo také dodáno. Vzhledem k tomuto zjištění lze prohlášení kupitelů, že kupují zboží na účet společenstva, přikládati jen ten význam, že tím poukázali žalující firmu, aby kupní cenu za zboží jim dodané si vybrala u žalovaného společenstva. Právní poměr mezi stranou žalující a žalovanou jest tudíž posuzovati dle předpisů o poukazu (§ 1400 a násl. obč. zák.). O poukazu uvědomila žalující firma společenstvo tím, že mu zasílala měsíčně účty o dodávkách se sdělením, že zboží bylo osobám v účtech uvedeným dodáno na účet společenstva. Zasláním těchto účtů vyzvala zároveň žalující firma jako příjemce poukázky žalované družstvo jako poukázaného dle §u 1401 obč. zák. k plnění. Dle §u 1400 obč. zák. jest poukázaný dlužník povinen plniti poukazci dle obsahu svého platebního slibu. Zjištěno bylo, že žalované společenstvo poslední dva účty ze dne 30. dubna 1924 a ze dne 31. května 1924 na 17.221 Kč a 4.368 Kč, úhrnem na 21.589 Kč, odmítlo přijmouti a je žalující firmě vrátilo. Tu ovšem není pochybno, že nepřijalo příkazu tyto účty zaplatiti. Žalobní nárok co do 21.589 Kč není tudíž odůvodněn. Jinak se však má věc ohledně zbytku zažalované pohledávky. Jde o zbytek kupní ceny z účtů ze dne 31. ledna, 29. února a 31. března 1924. O těchto účtech jest odvolacím soudem zjištěno, že tyto účty byly doručeny společenstvu samotnému, že společenstvo je bez námítky přijalo a pak také část kupní ceny žalující firmě zaslalo. Dovolatelce dlužno přisvědčiti v tom, že žalované společenstvo tím, že tyto účty bez námítky přijalo a na ně platilo, přijalo mlčky (§ 863 obč. zák.) poukaz, zaplatiti je celé, a že tudíž jest povinno, zaplatiti dosud nezapravený zbytek na tyto účty. Dle pravidel poctivého obchodu, nepřipouští toto jednání jiného výkladu. Nesejde na tom, jak míní odvolací soud, že společenstvo nepřevzalo vůči členům, kteří zboží koupili, závazku, že zaplatí za ně kupní cenu u žalující firmy, a že účty přijalo, předpokládajíc, že dostane od nich úhradu, pokud se týče, že bude moci súčtovati kupní cenu, kterou za ně zaplatí s protipohledávkami těchto za zboží společenstvu dodané. Proti přijetí poukazu může dle §u 1402 obč. zák. poukázaný dlužník činiti námítky jen, pokud se týkají platnosti poukazu nebo plynou z obsahu poukazu nebo ze zvláštního poměru mezi ním a poukazcem. Že neobdrželo úhrady, bylo by tedy společenstvo mohlo namítati jen, kdyby bylo poukaz přijalo s výhradou, že bude platiti jen potud, pokud samo bude míti úhradu, nemůže však tuto námítku činiti, když účty bez námítky přijalo a splátku bez výhrady konalo. Bezpodstatna jest námítka, že přijetí poukazu nestalo se formou, která jest ve stanovách pro projev vůle představenstva předepsána. Ustanovení

Šu 17 zák. o společenstvech, že představenstvo má prohlásiti projev své vůle a podepisovati za společenstvo způsobem ve stanovách ustanoveným, nevyklučuje, by projev vůle nebyl učiněn i mlčky, konkludentními činy. Přes to však nelze dovolacímu soudu rozhodnouti ve věci samé, poněvadž nižší soudy, vycházejíce z nesprávného právního názoru, nejednaly o tom, kdy jednotlivé částky byly splatnými a od které doby jest tudíž počítati úroky z prodlení, ač o tom mezi stranami byl spor.

Čís. 5371.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Z dobrodiní zákona jsou vyloučeni zaměstnanci na majetku připadlém státu podle mírových smluv, i když neplatí ohledně nich předpisy o zaopatření veřejných zaměstnanců.

(Rozh. ze dne 14. října 1925, Rv I 1456/25.)

Vdova po nadlesním na dříve císařském, nyní Československé republice patřícím velkostatku Brandýse nad Labem domáhala se na Československém eráru zaopatřovacích požitků podle zákona čís. sb. 130/21. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nejvyšší soud řešil již ve více případech (Rv I 677, 25, sb. n. s. čís. 5079, Rv I 679 25, Rv I 714/25, Rv I 923/25) otázku, zda zaopatřovací požitky podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. přísluší též bývalým zaměstnancům a jejich pozůstalým na majetku připadlém Čsl. státu na základě mírových smluv, ku kterémuž majetku patří také velkostatek Brandýs n. L., a dospěl pokaždé k odpovědi záporné. Odchýliti se od tohoto stanoviska neshledává Nejvyšší soud příčiny ani ve sporu tomto, s případy již rozhodnutými zcela obdobným. Nejvyšší soud trvá na důvodech, uvedených v dřívějších jeho rozhodnutích a ježto důvody ty uvádí odvolací soud v napadeném rozsudku, netřeba jich zde opakovati. Pakli tedy odvolací soud, přidržuje se dotyčných rozhodnutí Nejvyššího soudu, zamítl žalobu v tomto případě, neshledává dovolací soud, že posoudil věc po stránce právní, jak žalobkyní jest vytýkáno (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), nesprávně. Názor dovolání, že napadený rozsudek, jakož i dřívější rozhodnutí nejvyššího soudu v obdobných případech vydaná neodpovídají úmyslu zákonodárce (§ 6 obč. zák.), ježto odpírají zaopatřovací požitky podle zákona čís. 130/21 zaměstnancům a jejich pozůstalým na majetku státu podle mírových smluv připadlém i tehdy, když zaměstnanci a jejich pozůstalí nejsou zaopatřeni podle normálu platného pro státní zaměstnance, kdežto podle úmyslu zákonodárce, jak prý vidno z důvodových zpráv tisk čís. 1130 a 1471, měli býti z požitků podle uvedeného zákona vyloučeni (§ 2) jen ti zaměstnanci a po-